

พระคาถาคัมภีร์ภควัคคตา ฉบับทำวัตรประจำวัน

สมาคมคัมภีร์ภควัคคตา แห่งประเทศไทย

HIS HOLINESS SHRI 108 SWAMI HARI HAR JI MAHARAJ

** คำนูโมทนา ***

การพิมพ์หนังสือธรรมะขึ้นเป็นธรรมทาน ในสมัยที่โลกกำลังขาดแคลนธรรมอย่างยิ่ง เพื่อช่วยให้ทุกคนได้เดินไปตามทางธรรม เช่นนี้ ย่อมเป็นกุศลอันใหญ่หลวงและสูงส่ง ดังนั้น ประโยชน์และคุณความดีใด ๆ อันจะพึงมีจากหนังสือพระคณาฉบับหัวพระประจำวันนี้ ข้าพเจ้าทั้งสองขอน้อมมุขาสักการะ แด่ท่านสมเด็จพระปรมาจารย์แห่งสมาคมคิตาอาศรมแห่งประเทศไทยและทั่วโลก กิ่อท่านสวามี ชะริยารัจนิมหาราช ซึ่งเป็นที่เคารพนับถือ และสักการะยิ่งของเหล่าศิษยานุศิษย์และของข้าพเจ้าทั้งสอง และทั้งวิญญูชนมากมายจากทั่วทุกทิศ ทานซึ่งเป็นสัตบุรุษผู้มีเมตตา รื้อฟื้น เผยแพร่ และประสิทธิ์ประสาท ให้ชาวโลกได้รู้จักสังฆธรรมดั้งเดิมของมนุษยชาติ เพื่อให้เหล่าสาธุชนได้เห็นแสงธรรมจากพระมหาจักรีภักดีอีกครั้ง เพื่อประโยชน์สุขแก่ชาวโลกทั้งมวล ส่วนกุศลที่ได้บำเพ็ญในครั้งนี้ จงสำเร็จแก่ไพศาลไปยังท่านผู้อุปการะของข้าพเจ้าทั้งสองทุกท่าน และขออุทิศให้เจ้ากรรมนายเวร ตลอดจนสรรพสัตว์ทั้งหลายที่เวียนว่ายตายเกิดอยู่ในสังสารวัฏ จงประสบแต่ความสุขเกษมสำนึต สวัสดิ์ และมีความสว่างในธรรมะตลอดไป จงทุกถ้วนหน้า

ด้วยอำนาจแห่งบุญกุศลที่เกิดจากการพิมพ์หนังสือเป็นธรรมมรณการนี้ ขอจงเป็นผลปัจจัยคลั่นคลาสให้ข้าพเจ้าทั้งสอง พ่อแม่ พี่น้อง บุตรหลาน และเพื่อนสนิทญาติมิตร บิรवार ประสบแต่สิ่งดีทั้งปวงปรารถนา อันประกอบด้วยธรรมทุกประการ และขอพึงได้บรรลุนิพพานจงราบเท่าถึงซึ่ง"อมตมหานฤพาน" ในที่สุดเถิด

นายกวี และนางโมจินทร์ ใจคณันท์ และครอบครัว

บริษัทเมทเฬคคอน จำกัด
196/12-13 ซอยสุขุมวิท
ถนนสุขุมวิท เขตปทุมวัน
กทม 1
โทร 224-2341

เผยแพร่เป็นวิทยาทาน
ห้ามคัดลอกเพื่อจำหน่าย

บันทึกโดย สยามคณศ Siamganesh.com
และ อ.ไศแลช ตรีปาลี (คิตาอาศรม)

คุณค่าของการท้าวพระคณา ภควัศิตา

ศาสตร์ล้ำค่า ที่โลกเกือบลืม* นั่นคือ คุณประโยชน์ของการท่องคณา ความจริงการท้าวพระคณาค้นด้วยภาษาเก่าดั้งเดิม เป็นศาสตร์ที่มีความลึกล้ำ มาแต่โบราณกาล และเป็นสิ่งที่โลกปัจจุบันกำลังจะมองข้าม ด้วยถือว่าเป็นความมั่งงายอย่างหนึ่ง เพราะว่ามีในประวัติศาสตร์โลก จะมีบุคคลมากมายจำนวนนับไม่ถ้วน เคยได้รับประโยชน์จากการสวดมนต์ท่องคณามาแล้ว แต่เนื่องจากเป็นสิ่งที่ยังทำการพิสูจน์ด้วยวิทยาการทางวิทยาศาสตร์ไม่ได้ จึงได้เกิดการโต้แย้งกันหลาย ๆ ครั้ง จนแม้กระทั่งการสวดมนต์ท้าวพระคณาบาลี ซึ่งเราได้เคยปฏิบัติมานาน ก็พลอยถูกวิพากษ์วิจารณ์จากหลาย ๆ ฝ่ายให้เลิก และให้ท่องด้วยคำแปลแทน เพราะคิดว่าจะเกิดประโยชน์แก่ผู้ท่องและผู้ฟังให้มากกว่า จนในที่สุด ถึงต้องประณิษรณมโศยให้สวดทั้งภาษาบาลีและคำแปลพร้อมกันไป

ความจริง ความรู้และวิทยาการต่าง ๆ เท่าที่มีผู้ศึกษา คิดค้นและปรุงแต่งขึ้นตั้งแต่ในอดีตจนถึงปัจจุบันนี้ ยังคงถือว่า ยังเป็นส่วนเล็กน้อยนัก และยังแคบอยู่มาก ดังจะเห็นได้ว่า ยังมีปรากฏการณ์ต่าง ๆ มากมายในโลกและในจักรวาล ที่ผู้ทรงความรู้ทั้งหลายยังไม่สามารถให้คำอธิบายได้ และในบางครั้ง สิ่งเหล่านี้ก็ถูกจัดให้เป็นสิ่งที่สัจจริงของโลก บางครั้งบุคคลบางกลุ่มอาจถือเห็นอาณัติ ความลึกลับของโลก เนื่องจากปรากฏการณ์นั้น ๆ มีจริง แต่ยังไม่หาข้อพิสูจน์ได้

อันประโยชน์ของการสวดมนต์ด้วยภาษาดั้งเดิมนั้น เป็นสิ่งหาประมาณมิได้ แม้ว่าจะยังไม่มีการพิสูจน์ยืนยัน ด้วยวิทยาการทางวิทยาศาสตร์ แต่ก็เป็นสิ่งที่บุคคลจะสามารถทดลองและพิสูจน์ได้เฉพาะตน ดังเช่น การจะพิสูจน์ยืนยันว่าอาหารจานนี้อร่อยไหม ก็ย่อมเป็นสิ่งที่ต้องทดลองพิสูจน์เฉพาะตน จะใช้หลักการทางวิทยาศาสตร์มายืนยันว่า อาหารจานนี้ต้องอร่อย เพราะได้ปรุงแต่งตามสูตรแล้ว ย่อมทำไม่ได้ ตัวอย่างที่ยกมานี้อาจดูน่าขัน แต่ก็ยังเป็นสิ่งหนึ่งในหลายร้อยหลายพันสิ่งในชีวิตประจำวันของเราที่เรามองข้ามแต่ก็ประสบอยู่เนื่อง ๆ

พระคณาจารย์ภควัศิตา เป็นพระมหาคุมีร์ที่มีมา กว่า 5,000 ปี โดยบันทึกด้วยภาษาสันสกฤตมาแต่ดั้งเดิม ภาษาสันสกฤตนั้นเป็นภาษาที่เก่าแก่ที่สุด และเป็นภาษาที่โลกยอมรับว่ามีความสมบูรณ์เพราะใน ตัว มหาภารติสูตร มีระเบียบแบบแผนและหลักเกณฑ์ทางไวยการณียะ* พระมหาคุมีร์ภควัศิตาเป็นนักกาคำสอนของพระอรยเจ้าองค์พระกฤษณะ ที่ประสาธน์แก่นท้าวอรชุน ท่ามกลางสนามรบแห่งมหาสงคราม"มหาภารตะ" โดยคำสอนได้ถูกจดบันทึกไว้ด้วยภาษาสันสกฤตอันเป็นภาษาดั้งเดิม และได้สืบทอดมาถึงปัจจุบันโดยไม่เคยมีการเปลี่ยนแปลงหรือปรับปรุงใด ๆ ดังเช่นคุมีร์อื่น เนื้อหาและคณาอย่างคงไว้เหมือนเดิมทุกอย่าง โดยที่สังฆธรรมทั้งหลาย ตั้งแต่ที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติและจักรวาล โลก สังคมมนุษย์ และสิ่งมีชีวิตต่าง ๆ และตัวเราเองในที่สุด ทั้งหมดนี้ ได้ถูกรวบรวมกล่าไว้เป็นลำดับชั้นตอนภายใน 700 พระคณา ด้วยศิลปะที่สมบูรณ์แบบในลักษณะที่เรียบง่าย ไม่ซับซ้อน แต่มีความสมบูรณ์ในตัว หากที่เปรียบมิได้ คำสอนในพระมหาคุมีร์นี้เป็นสังฆธรรมล้วน ๆ ที่ให้แสงสว่างแก่ผู้ศึกษาอ่านท่องได้เกิดปัญญา อันที่จะแก้ไขปัญหายุ่งยากของมวลมนุษย์ และเกิดปัญญาเห็นแสงสว่างแห่งทาง การดำเนินชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพและอย่างหุ้มคำสอนทั้งผู้ปฏิบัติจะพึงให้อุบัตินิคม คำว่า"ธรรมะ" เพียงคำเดียว มีความหมายมากมาย ตามแต่กาลเทศะ และภาษาที่นำไปใช้ แต่ประการสำคัญที่สุดนั้น ธรรมะ คือ หน้าที่มนุษย์จะต้องปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎของธรรมชาติ ทุกวันและทุกตอนแห่งวิวัฒนาการของเขา เพื่อความมีชีวิตอยู่อย่างผาสุก ทั้งโดยส่วนตัวและส่วนรวม และโดยส่วนรวมทั้งโลก-ในที่สุด การเรียนรู้สังฆธรรมนั้น พึงช่วยให้เรารู้จักมีชีวิตอยู่ถูกต้อง รู้จักจัดหาสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมและประยุกต์ใช้อย่างถูกต้อง มีหน้าที่การงาน ทรัพย์สินมรดก เกียรติยศชื่อเสียง มิตรสหาย ฯลฯ อย่างถูกต้อง คือรู้จัก

ดำเนินชีวิตเป็นไปเพื่อสันติสุขส่วนบุคคล และสันติภาพของส่วนรวม ไม่สร้างวิกฤตการณ์ใดๆ ขึ้นแก่ใคร แม้แก่สัตว์ใคร่ครวญ และพสกนิกรชาติที่ปรอง ไม่เป็นคนทำลายโลก เช่นนี้แล้ว สิ่งที่เราเรียกว่า ปรารถนาดีและความโศกเศร้า ย่อมไม่มีแก่ผู้ประพฤติดุกรรม และสำหรับบุคคลเหล่านี้ ก็พึงจะพบแต่ทางสวรรค์ นับตั้งแต่วันที่ที่เขาประพฤติดุกรรม เป็นต้นไปทีเดียว

ซึ่งแม้กระทั่งบัดนี้ ก็ยังไม่มีมีการขุด หรือผู้ทรงความรู้คนใดที่จะมีความคิดที่จะให้แย้ง สัจธรรมคำสอนและความสมบูรณ์ในพระมหาคัมภีร์นี้ ดังเช่นการบวกเลข 1 + 1 ผลลัพธ์ย่อมต้องเท่ากับ 2 ในระบบของการคิดเลขที่ใช้กันอยู่ทั่วไป ไม่ว่าบุคคลนั้น ๆ จะถือกำเนิดในชาติใด ใช้ภาษาใด อยู่ในสังคมใด อาศัยใด เชื่อชาติใด ศาสนาใด หรือสำเร็จการศึกษาจากสถาบันใดก็ตาม 1 + 1 ย่อมคงต้องเท่ากับ 2 อันใดอันนั้น สัจธรรมแห่งพระมหาคัมภีร์ว่าวิภวาทิคำก็เช่นกัน เพราะเป็นอมตธรรมแห่งมนุษยชาติ มีความบริสุทธิ์ ปราศจากอคติความลำเอียงอันเนื่องมาจากระดับปัญญาซึ่งหาความหยั่งรู้ได้ถึงพร้อมมิให้เลยของมนุษย์ทั้งหลาย ในสังสารวัฏ แห่งการเวียนว่ายตายเกิดนี้

การบำเพ็ญด้วยการสวดคาถาในพระมหาคัมภีร์นี้ จึงจักนำมาซึ่งปัญญอันแท้จริงแก่เรา แม้ในแต่ละวัน เราอาจต้องวุ่นวายเกี่ยวข้องกับภาระกิจประจำ ทั้งส่วนตนและส่วนครอบครัว รวมทั้งในส่วนสังคม หันย แม้กระทั่งเวลาที่จะพักผ่อนก็แทบหาไม่ได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ตัวตนตัวร้ายคือความวิตกกังวล แต่ถ้าเราสามารถเจียดเวลาส่วนน้อยส่วนหนึ่ง ผีกท่องคาถาอันล้ำค่านี้ เพื่อปัญญอันแท้จริง ต่อไปไม่เพียงแต่เราเองจะไม่ต้องประสบปัญหาต่างๆ ต่าง ๆ เองแล้ว แม้แต่ปัญหาแห่งโลกของผู้อื่น เราเองก็สามารถช่วยชี้แนะแก้ไข ช่วยเหลือหาทางที่ดีกว่าให้เขาได้ เราจะเป็นผู้นำมาซึ่งความร่มเย็นเป็นสุข ให้แก่สังคมที่เราอยู่

นับตั้งแต่ที่ชาวตะวันตกได้เรียนรู้ คุณค่าและความรู้หลายอย่างเกี่ยวกับการฝึกสมาธิจากโลกตะวันออกไป ก็ให้มีการเผยแพร่ จลโนโหมของชาวตะวันออกเองซึ่งกำลังละเลยละมองข้ามความสำคัญในเรื่องนี้ ก็ให้เริ่มต้นมาให้ความสนใจสนใจใหม่ เริ่มมีมหาอำนาจและปฏิบัติบ้าง กล่าวได้ว่า ทั่วโลกไม่ว่าจะเป็นประเทศโลกที่หนึ่ง ประเทศโลกที่สอง หรือประเทศโลกที่สาม ก็ตาม ต่างก็ให้ว่อกกับการฝึกสมาธิขึ้น และนำมาศึกษาปฏิบัติกันอีก ทุก ๆ คนเริ่มเห็นคุณค่าของการชำระจิตใจให้สะอาด การฝึกสมาธิจะชำระจิตใจของเราให้สะอาด และจิตใจที่สะอาดย่อมนำมาซึ่งปัญญาที่แท้จริง อย่างไรก็ตามมีบุคคลมากมายที่ประสบปัญหาว่า ทำไมตนเองจึงฝึกสมาธิให้ไม่ได้ บ้างท่านแม้จะบังคับตน บังคับจิตใจนิ่งสงบสักนาทีก็ทำไม่ได้ มีหลายท่านมีความตั้งใจจริง มีความพยายามฝึกปฏิบัติมาหลายปี แต่ต้องล้มเลิกไปในที่สุด การฝึกสมาธิเป็นสิ่งที่ดี หากจะเปรียบก็เหมือนดังที่เราต้องการให้ควายน้ำให้เป็น เพื่อข้ามแม่น้ำแห่งสังสารวัฏ เราต้องการจะข้ามแม่น้ำ เราก็ต้องว่ายนน้ำเป็นและควรที่จะว่ายน้ำให้แข็ง การว่ายนน้ำเป็น เปรียบเสมือนผู้ปฏิบัติมีความสามารถบำเพ็ญสมาธิได้ ซึ่งจิตใจจะค่อย ๆ ถูกชำระและก้าวหน้าขึ้นเรื่อย ๆ จนเกิดปัญญาที่แท้จริง นั่นคือเราได้ถึงอีกฝั่งหนึ่งแล้ว สำหรับผู้ที่มีธรรมชาติดุหรือจิตที่ไม่ถูกกับน้ำ ไม่ชอบว่ายนน้ำ มีความกลัวจนน้ำอย่างจับใจ หรือผู้ที่สุขภาพไม่เอื้ออำนวย บุคคลเหล่านี้ได้สันติธรรมชาติของตน พยายามที่จะว่ายนน้ำให้ได้ ด้วยต้องการจะข้ามฟากเช่นกัน ย่อมต้องประสบปัญหา และความล้มเหลว อาจถึงขั้นจมน้ำได้ แต่บุคคลเหล่านี้ย่อมจะข้ามฟากได้ ถ้ารู้จักใช้อุปกรณ์บางอย่างเพื่อช่วยในการลอยตัว ก็จะสามารถค่อย ๆ ผลัดกันตนเอง จนถึงอีกฝั่งหนึ่งของแม่น้ำได้ด้วยความปลอดภัย ยิ่งกว่านั้นก็คือ อุปกรณ์ช่วยในการลอยตัวที่เราใช้ช่วยลอยตัวจนเกิดปัญญาที่แท้จริงนั่นคือ การสวดมนต์ท่องคาถาพระมหาคัมภีร์วิภวาทิคำ

ท่านผู้รู้หลายท่านก็คงเคยมีประสบการณ์ที่คล้ายคลึงกันอย่างน้อยหนึ่ง คือในหลาย ๆ ครั้งเราสามารถมีความรู้ที่ถูกต้อง รู้ว่าจะไรดี อะไรไม่ดี แต่ไม่มีปฏิบัติ กล่าวให้ถูกต้องก็คือ ปฏิบัติไม่ได้ ในหลาย ๆ ครั้งรู้ว่าการโกรธเป็นสิ่งไม่ดี (ทั้งทางโลกและทางธรรม) ถึงกระนั้น พอเหตุยั่วเกิด ความโกรธก็จะปรากฏตนทันที

บางครั้งรู้ว่าอาหารชนิดนั้น ๆ ไม่ถูกกับสุขภาพของตน แต่ก็คิดไม่ได้ ในหลาย ๆ ครั้งก็ขอเลือกให้ได้ลิ้มชิมรสอาหารนั้น แม้จะต้องทานยาควบคู่ไปด้วยก็เอา เหล่านี้คือ ความรู้ที่รู้ว่าดีรู้ว่าไม่ดี ว่าเป็นอย่างน้อยอย่างนี้ แต่ความรู้เหล่านี้ไม่ได้เกิดเป็นปัญญาที่แท้จริง

การสวดมนต์ท่องพระคาถาในพระมหาคัมภีร์ภควัทคีตา อันเป็นภาษาสันสกฤตซึ่งเก่าแก่ที่สุด** นั้น ให้คุณมหาศาลยิ่ง สัจธรรมที่สวดท่องคืออาหารทิพย์ สำหรับชนทุกชั้น ทุกเชื้อชาติศาสนา และทุกสมัย แม้ว่าคุณูปาเพ็ญปฏิบัติ จะไม่มีความรู้ในภาษาสันสกฤตเลยก็ตาม ผู้บำเพ็ญเพียรสวดท่องพระคาถา ก็จะได้รับประโยชน์ได้ไม่ต่างกับผู้ที่มีความรู้ในภาษานี้มากหรือน้อยก็ตาม ท่านสวามียะวิชาริจิ มหาราชซึ่งเป็นองค์สมเด็จพระเทพของเหล่าศิษยานุศิษย์ทั้งหลายได้เมตตาสอนข้าพเจ้าว่า การทำวัตรท่องพระคาถาพระมหาคัมภีร์นี้ แม้เพียงเฉพาะบทที่ 12 บทเดียว ก็เสมือนตั้งห้วงยางช่วยชีวิต ใครที่นำมาสวมนำไว้ ย่อมจะลอยตัวในน้ำได้

ขอให้ท่านผู้อ่านได้อาศัยธรรมะอันประเสริฐ นำท่านผู้ปฏิบัติให้ออกจากสังสารทุกข์ และขอให้เราทั้งหลายพึงถึงพร้อม ซึ่งความเจริญในธรรมที่พระอริยเจ้าองค์พระภุชยะทรงให้ประกาศไว้แล้วเถอ

ด้วยความระลึกถึงในคุณพระปรมาจารย์สมเด็จพระเทพ ในคุณพระมหาคัมภีร์ภควัทคีตา และในคุณพระภุชยะอริยเจ้า

วิไล เอื้ออนันต์

สมาคมคิตาอาครมแห่งประเทศไทย
2194/50-51 ซอยวัดพระยาไกร (ตรงข้ามสถานีตำรวจ)
ถนนเจริญกรุง เขตยานนาวา
กทม 10120
โทร 2911967

หมายเหตุท้ายหน้า

* จากหนังสือหลักภาษาไทย ป.กศ. โดยคุณอนันต์ และคุณเนาวรัตน์ อ่วมศาสตร์ ของบริษัทสำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด หน้า 129

** ".....โดยที่ชมพูทวีป เป็นต้นแดนที่กว้างใหญ่ไพศาล นาน ๆ ไป ภาษาสันสกฤตซึ่งเป็นภาษาคั้งเดิมเก่าแก่ ก็ต้องเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา กลายเป็นภาษาถิ่นต่าง ๆ มากมาย ภาษาถิ่นที่เกิดขึ้นใหม่เรียกว่า "ภาษาปรากฏ" ซึ่งมีหลายชนิด ตามแต่ผู้ใช้ในท้องถิ่นจะเรียก ภาษาบาลีเป็นภาษาปรากฏของแคว้นมคธ ซึ่งเป็นแคว้นใหญ่แคว้นหนึ่งมี 16 แคว้น สมัยพุทธกาล แต่ก่อนถือเป็นเพียง "เทสิยาภาษา" คือภาษาที่ไม่มีระเบียบแบบแผน ภายหลังพระพุทธองค์ ทรงเลือกเป็นภาษากลางในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระองค์ โดยโปรดให้ปรับปรุงวางระเบียบแบบแผน ตั้งกฎเกณฑ์ไวยากรณ์ขึ้น เพื่อให้สะดวกในการศึกษาพระธรรมวินัย พระสังกัจจายน์เป็นอัครสาวกที่สำคัญในการปรับปรุง จาก "เทสิยาภาษา" จนกลายมาเป็น "สันติภาษา" คือเป็นภาษาที่มีระเบียบแบบแผนที่ดี จึงนิยมเรียกภาษาที่ปรับปรุงใหม่นี้ว่า "ภาษาบาลี" แปลว่า ระเบียบหรือแถว แต่คนไทยนิยมเรียกว่า "ภาษาบาลี"....." (จากหนังสือหลักภาษาไทย ป.กศ. โดย คุณอนันต์และคุณเนาวรัตน์ อ่วมศาสตร์ ของบริษัทสำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด หน้า 130)

*** เกณฑ์ยืมยืมที่พึงรู้ ***

ตั้งเป็นทีรามาโดยทั่วกันแล้ว ถึงคุณมหาศาลที่จะได้รับจากการบำเพ็ญด้วยการสวดมนต์ท่องพระคาถาในพระมหากรรมวิภังคสูตร ดังนั้น เพื่ออำนวยความสะดวกและลดความยุ่งยากในการฝึกอ่านและฝึกท่อง ออกเสียงเป็นสำคัญ เพื่อให้สามารถสวดท่องพระคาถาให้ใกล้เคียงกับการออกเสียงในภาษาสันสกฤตอันเป็นภาษาดั้งเดิม และเก่าแก่ มาแต่โบราณกาล จึงได้คิดสืบใจ ใช้วิธีการเขียนสะกดคำรวมทั้งการใช้ตัวอักษรพยัญชนะบางตัว ผิดไปจากมาตรฐานการเทียบอักษรระหว่างภาษาไทยและภาษาบาลี-สันสกฤต เพราะเห็นว่า อักษรบางตัวจะเทียบได้ แต่เนื่องจากในภาษาไทย เมื่อรับมาใช้แล้วให้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการออกเสียงไป ตามความเหมาะสมกับความนิยมของคนไทยไปแล้ว การนำมาใช้ จะทำให้ไม่สะดวกในการที่จะฝึกออกเสียงอ่านให้ถูกต้องหรือใกล้เคียงได้ จึงมีคำต่อไปนี้:-

อักษรในภาษาสันสกฤต	ตามมาตรฐานตรงกับอักษรไทย	แต่การออกเสียงคล้ายกับพยัญชนะของไทย
ग (= เสียง G ในภาษาอังกฤษ)	ก	ก (ดังนั้นจึงใช้ ก แทนเสียง G)
ज (= เสียง J ในภาษาอังกฤษ)	จ	จ (ดังนั้นจึงใช้ จ แทนเสียง J)
ट (= เสียง D ในภาษาอังกฤษ)	ท	ค (ดังนั้นจึงใช้ ค แทนเสียง D)
ड (= เสียง B ในภาษาอังกฤษ)	พ	บ (ดังนั้นจึงใช้ บ แทนเสียง B)

ดังนั้น จึงเรียนมาเพื่อชี้แจง และพร้อมทั้งกราบขออภัยในการที่ห้องใช้ พยัญชนะผิดไปจากมาตรฐานของอักษรวิธี เหตุเนื่องจากความจำเป็นและเพื่อประโยชน์ดังกล่าว

ลักษณะของเสียงพยัญชนะในภาษาสันสกฤต เมื่อเทียบกับพยัญชนะไทย

			อโฆษะ		โทษะ		เศษวรรค	
			สถิล	อนิล	สถิล	อนิล	นาสิก	
วรรค ก	เกิดจากฐานลำคอ	เรียก กัณฐะ	ก	ข	ค	ฆ	ง	ท
วรรค จ	เกิดจากฐานเพดาน	เรียก ตาลุชะ	จ	ฉ	ช	ฉ	ญ	ย ศ
วรรค ฎ	เกิดจากฐานปุ่มเหงือก	เรียก มุทธชะ	ฎ	ฐ	ฑ	ฒ	ณ	ร ฬ พ
วรรค ต	เกิดจากฐานฟัน	เรียก ทันตชะ	ต	ถ	ท	ธ	น	ล ส
วรรค ป	เกิดจากฐานริมฝีปาก	เรียก โอष्ठชะ	ป	ผ	พ	ภ	ม	ว

(สำหรับ อัง นัน จัดอยู่ในพวกพยัญชนะเสียงนาสิก)

อนึ่งพยัญชนะในแถวที่ 3 ตัว ฏ และในแถวที่ 4 ทั้งแถว คือ ฒ ฌ ษ ฏ แม้จะออกเสียงใกล้เคียงกับเสียงเดิมในภาษาสันสกฤต แต่สำหรับการออกเสียงให้ถูกต้องยิ่งขึ้น ควรออกเสียงดังนี้ :-

ท	=	D	ซึ่งต้องกระดกสั้นออกเสียง"ค"ให้เสียงมีฐานจากปุ่มเหงือก
ห	=	GH	
ณ	=	JH	
ฉ	=	DH	
ช	=	DH	
ภ	=	BH	

นอกจากนี้ วิธีการสะกดคำบางคำจะเป็นแบบที่ไม่ได้ใช้กันทั่วไป ในภาษาไทย ก็ขอได้โปรด
เห็นแก่เสียงการออกเสียงตามตัวอย่างดังนี้ :-

ตัวอย่างการสะกดที่แปลกไปจากมาตรฐาน   คำอธิบายการออกเสียง

อภยา	โอม
นโย	อภ + ภยา (สำหรับภยา ให้ออกเสียง ภ และ ย ควบพร้อมกัน)
ปควิ	Neo คือออกเสียง น และ ย ควบพร้อมกันสระ โอ
ตสยะ	ปค + ควิ โดยออกเสียง ค และ ว ควบพร้อมกันสระ อี
นศวะ	ตส + เสยะ
โส ธยายะ	นศ + ศวะ โดยออกเสียง ศ และ ว ควบพร้อมกันเสียง อะ
มะ-ร	คำว่า โส" ที่เขียนดังนี้ หมายถึงให้ออกเสียงโอ ยาวกว่าปกติ
ฤ	Mar ในภาษาอังกฤษ คือออกเสียงท้ายคำด้วยการกระดกสั้นตัว ด้วย
ธฤ	ในภาษาสันสกฤตนั้นจะออกเสียงเท่ากับตัว วิ (ฤช=ฤวิช=ณา)
หุ	อ่าน ธริ คือ ออกเสียง ธ และ ร ควบพร้อมกันเสียงอี
	เฉพาะ หที่มีจุด (หุ) แสดงว่า คำนี้ให้ออกเสียง"ห" เพียงเบา ๆ

ตัวสะกดที่มีสัญลักษณ์ (-) ชีกระหว่าง 2 คำ เป็นสัญลักษณ์ใส่ไว้ เพื่อให้เห็นตัวควบของคำหลัง
เด่นชัดขึ้น พร้อมกับดึงดูดความสนใจให้ออกเสียงตัวหน้าของคำหลัง เป็นตัวสะกดของคำแรกด้วย เช่น
มะ-เสยะ แสดงว่าให้ออกเสียงว่า มัส + เสยะ ฤช-ภิว อ่านว่า ฤษี + ภิว โดยออกเสียง ฤ และ
ว ควบพร้อมกันเสียงสระ โอ

อนึ่ง หนังสือเล่มนี้ ผู้เขียนหวังว่า คงจะมีประโยชน์แก่ผู้ที่ให้อ่าน และบำเพ็ญสวดพระคาถา
และนำเอาไปปฏิบัติตาม หากจะมีความผิดพลาด หรือบกพร่องในข้อความอันใด ก็ใคร่ขอภัย และขอคำแนะนำ
จากท่านผู้รู้ทั้งหลาย เพื่อจะได้แก้ไขในโอกาสหน้าต่อไป

ด้วยความระลึกถึงในคุณพระประมจารย์สมเด็จพระเทพ ในคุณพระมหาคัมภีร์ภักดีศา และ
ในคุณพระภิกษุณาริยาเจ้า

บททำวัตร บทที่ 12 "ภักดีโยฤ"

วะสุเควะ สุตัม เควัม กัณสะ จาณูระ มะ-ร ตะนัม /
 เควะก็ ปะระมานันตัม กฤษณัม วันเต จุจะกัตุ กรุม //

อะ-ร ลุนะ ลูวาจะ
 เอวัม สะตะตะ ยุกตา เย ภักตาส-ความ ปะ-ร ญาสะเต /
 เย จาเปยกะระมะเวียกตัม เต ชาม เก โยกะ วิตตะมาหะ //1//

ศรี ภะกะวานูวาจะ
 มัยยา เวเตีย มะโน เย माम नि-เตีย ยุกตา อุปาสะเต /
 ศรีหะระยา ปะระโยเปตาส เต เม ยุกตะตะมา มะตาหะ //2//
 เย ศวัก ษะระมะ นิ-ร เต เตีย มะเวียกตัม ปะ-ร ญาสะเต /
 สะ-ร ะตะระ กะมะ จินเตียม จะ กุ ภูัส ตะมะจะลัม ธรุ วัม //3//
 สัน นิยัม เขม ทริ ยะ กุรา มัม สะ-ร ะตะระ สะมะนุทธะยะหะ /
 เต ปราบ นุวันติ माम ะ สะ-ร ะภูตะหิเต ะคะหะ //4//
 กเล ไศ' ธิกะ ตะรัส เต ชา มะเวียกตา สัก ตะ เจ ตะ สาม /
 อะ เวียก ता हि กะ-ร หุหุหุ เต หะ วัท ภิระ วา-เปีย เต //5//
 เย หุ สะ-ร วาณิ กะ-ร มาณิ มะยิ สัน เนียะ เสีย มัต ปะราหะ /
 อะ นัน-เยะ ไน ะ โยเก นะ माम ธยา ยัญตะ อุปาสะเต //6//
 เต ชา มะหัม สะมุทธะ-ร ता มฤตยู สันสારะ สาธุรாத /
 ภะวามิ นะจิราต ปา-ร ตะ มัยยา เวติ ตะเจตะ สาม //7//
 มัย เย ะ มะนะ อา ธิต สะวะ มะยิ นุหิมิ นีวา ตะยะ /
 นิ ะละ-เยยะ สิ มัย เย ะ อะตะ ลู-ร ธวัม นะสัน สะยะหะ //8//
 อะตะ จิตตัม สะมา ธาตุม นะ คักโกมิ มะ-ยิส-ดิวัม /
 อักขา สะโยเก นะ ตะโต मामิจจาป तुम ธะนัน จะยะ //9//
 อักขา เสา' เปีย สะมะ-ร โถ' สิ มัต กะ-ร มะ ปะระโม ภะวะ /
 มะคะ-ร ตะ มะโป กะ-รมาณิ กุ-รวัน สิทธิ มะวาป เสยะสิ //10//
 อะโต ตะตูปยา คักโก' สิ กะ-ร तुม มัตโยกะ มาศริ ตะหะ /
 สะ-ร ะ กะ-ร มะ สะลิตฺยา กัม ตะตะหะ กุรุ ยะตาคมะวาน //11//
 เสร โย หิ กุยา นะมิกฺขา สาธุ กุยา นาหธยา นัม วิ-ละ-เยยะ เต /
 ธยา นาค กะ-ร มะ สะละ-คฺยา กัสฺ ตยา กุาจฉานติ ะนัน ตะวัม //12//

อะ-คเวชฎา สะ-ร วะภูตานาม ไม ตระหะ ณะรณะ เอ วะ จะ /
 นิ-ร มะโม นีระหังการะหะ สะมะคหะ สะหะ-ณะมี //13//
 สันตะหะหะ สะตะคัม โยเกี ยะตาทมา ควิ -อะ นิศ จะยะหะ /
 มัยยา-รปิตะ มะโน บุหธิ-ร โย มัท ักกะหะ สะเม ปริ ยะหะ //14//
 ยัส มาน โน ควิ จะเค โลโก โลกานโน ควิ จะเค จะยะหะ /
 หะ-ร ชา มะ-ร ะยะ ภาโย คเว ไก-ร มุกโต ยะหะ สะจะเม ปริยะหะ //15//
 อะนะ เปกษะหะ ศุจิ-ร ักกะ อุดาสโน กะตะ เวียะ อะหะ /
 สะ-ร วารัมมะ ประริคยา กิ โย มัท ักกะหะ สะเม ปริยะหะ //16//
 โย นะ หฤ-เชยยะติ นะ-คเวชฎิ นะ โศ จะติ นะ กางกะติ /
 ศุภา ุภาะ ประริคยา กิ ักกะ มาน ยะหะ สะเม ปริยะหะ //17//
 สะมะหะ สะ-เตรา จะ มี-เตร จะ ตะธา มานา ปะมานะโยหะ /
 ศิโธณะ สะหะคหุ เขษุ สะมะหะ สังกะววะ-ร จิตะหะ //18//
 คุ-เลียบ นินคา-สคฺคิ-ร เมามิ สันตะโก โย นะ เก นะจิต /
 อะเนเก ตะหะ สติระมะติ-ร ักคิमान เม ปริโย นระหะ //19//
 เย ฑุ อะ-ร มัยยา-มฤคามีคัม ยะโตก คัม ปะ-ร ญา สะเต /
 ศรัคคะ ธานา มัต ประระมา ักคทา-สเต ศีวะ เม ปริยาหะ //20//

โอม ตัต สะคฺคิ ศรีมหะกะวะวัท กุตา สูปะนิคฺค
 บระ-ฮมะ วิคฺยา ยาม โยกะ ศาสเตร
 ศรีภุชณว-ร จุณะ สัมวาเต ักคิโยโกณาม
 ควา ตะโส ธยา ยะหะ //บทที่2//

ะหะวิที โอม ตัตสัค, ะหะวิที โอม ตัตสัค, ะหะวิที โอม ตัตสัค
 ศรีภุชณว-ร ปะณะ-มัสสุ คุนัม ญายา

ะสุเควะ สุตัม เต วัม กันสะ จาณูระ มะ-ร คณันม /
 เควะที ปะระมานันคัม กณณันม วันเค จะกุก กุณม //

*** บทบูชาคุณพระธรรมภควิสุทธิตา ***

จะยะ ภะกะวัด กุเเต (มัชชะ) จะนยะ ภะกะวัด กุเเต /
 อะริ (ประณ) อิบะ ภะมะละ วิชาวิณิ, สุนคะระ สุนนิเต //

(โอม จะยะ ภะกะวัด กุเเต)

กะ-ร มะสุมะ-ร มะประ กา คินิ (มัชชะ) กามา ลักคิ อะระรา /
 ตะ-ตะวะ เกียณะ วิกา สินิ, วิ-เลียบ นระ-สมะ ปะ รา //

(โอม จะยะ ภะกะวัด กุเเต)

นิสสะละ ภักคิ วิชาวินิ (มัชชะ) นิ-ร มะละ มะละ ฮาริ /
 สะระณะ ระ อะ-เสียบ ประดา ยินิ, สะมะ วิธิ สุขะ การิ //

(โอม จะยะ ภะกะวัด กุเเต)

รากะ-คเว ฆะ วิคา วิณิ (มัชชะ) การินิ โมตะสะคา /
 ภะวะ ภะยะ ฮารินิ คารินิ, ประมะนา นันตะปะระดา //

(โอม จะยะ ภะกะวัด กุเเต)

อาสุระ ภาวะ วินาคินิ (มัชชะ) นาสิณิ ตะมะ ระ-จะนิ /
 ไควิ สัตถุณา คาคินิ, อะริ ระติกา สะจะนิ //

(โอม จะยะ ภะกะวัด กุเเต)

สะมะตา ตาฯ กะ สิชา ะนิ (มัชชะ) อะริ (ประณ) มุขะ ทิ วานิ /
 สะกะละ ศาสตระ ทิ สวา มินิ, สรุติ โย-ง ทิ รานิ //

(โอม จะยะ ภะกะวัด กุเเต)

ตะขา สุธา มะ-รสา ะนิ (มัชชะ) มาตุ กริปา ทิ แจ-ย /
 อะริ (กุ) ปะคะ เประ-มะ ตานะกะระ, อะปะโน กะระ ทิ แจ-ย //

(โอม จะนยะ ภะกะวัด กุเเต)

*** ศรีภุชณ วันทนา ***

อุเจ สะ-วเอ เว ฌม สิริสสิ สิจิปัจฉิม ภะภูตะเย,

คุณ ลัม เน-ตราณ เต สะหะ จะระ ภะภาณัม วิละระเต /
 สะดา สิริมัต วุณตา ะนะ ะสะติลลิตา ปะริจะ โย-น,
 จะกันนาทะ สวามิ มะยะ มะปะทะ ภาณัม ภะวะตุเม //1//

กะเล รัตันม กุตา กะกะนะ ตะละ รัตันม ตินะมะณิทิ
 นิศา รัตันม จันโดร ภาวะนะ ตะละ รัตันม สะกิมุขิ /
 สะภา รัตันม วิลขา สะวะณะ ปุณ รัตันม มะริกะทา
 นะติ รัตันม กังกา นฤปะติ ฤตะ รัตันม ะยะ ปะติติ //2//

*** คาถาบูชาคุณครูเทพมหาราช ***

ตะเว เม เว มาตา จะ ปิตา ตะเว เม เว
 ตะเว เม เว บันธูจจะ สะขา ตะเว เม เว /
 ตะเว เม เว วิ-เคียบ คระวิณัม ตะเว เม เว
 ตะเว เม เว สะ-ร วัม มมะเน เด-วะ เด-วะ //

ศรีพนมมาน จาลีสำ

ศรีภูกู จะระณะ สะโรจระ ระจระ, นิจระ มณะ มุกระ สุธาวี/
 ระระเนา-น ระมุจระ ระมะละ จะสะ, โจ คา ยะกุ ะละจาวี//
 นุทธิหะ ตะนุ จานี เก, สุมิเรว-น ระวะนะ-กุมาระ/
 ระละนุทธิวิทยา เทหุ โมหิ-น, ะระระหุ กะเลสะ วิการะ//

จะยะ ระนุมนะ กุยานะ ณะ สะกัระระ/ จะยะ กะนิสะ คิหุ-น โลกะ อุจากระระ//1//
 รัมมะตุตะ อะตุลิตะ ระละ อามะ/ อัน จุณ-นุตะ ระวะนะสะตะ นามะ//2//
 มะหะปัระ วิกรรมะ ระจะรังกี/ กุมะติ นิวาระ สุมะติ เก สังก์//3//
 กันจนะ ระระนะ วิราจะ สูปะส่า/ กานะนะ กุพะละ ณะจิตะ เกส่า//4//
 หาดะ ระจะ อะอุ ธะจาวา ปิราจะ-ย/ กา-งเถ มุ-งจะ จะเนอุ ส่าจะ-ย//5//
 สังกะระ สุวะนะ เกสร์นิคคะนะ/ เตจะ ประคาะปะ มะหา จะกะ วันคคะนะ//6//
 วิทยาวานะ ภูมิ อะติ จาคู ระ/ รัมมะ กาจะ กะวิเป โก อาคุระ//7//
 ประมุ จะวิระ สะนิเปโก ระลียา/ รัมมะ ละคะนะ สัตตา มะนะ ระลียา//8//
 สุกษมะ ฐปะ ระวิ ลียะหิ-น คิชาวา/ ปิกะญะ ฐปะ ระวิ ลังกะ จะรวา//9//
 กัมมะ ฐปะ ระวิ อะสุระ สังกะระ/ รัมมะจันตะเก กาจะ สังกะระ//10//
 ลายะ สะจัวะนะ ละคะนะ จัวาเย/ ศรีระหมัระ ะระระหิ อูระ ลาเย//11//
 ระหมะติ กัณยิ ระหะระ-ระพะอ์/ คุมะมะมะ ปรี ยะ ระระระหิ สะมะ ภาอ์//12//
 สะพะสะ ระคะนะ คุมะระโร จะสะ กุาแะ-ย/ อะสะ กะหิ ศรีประติ กัณระละภาแะ-ย//13//
 สะนะภาคิกะ ระระ-ฮมาติ มุณีส่า/ นาระคะ สาระคะ สะหิตะ อะหิสา//14//
 จะมะ กุเบระ คิกะปะละ จะหา-นเค/ กะนิ โภปิยะ กะหิ สะเก กะหา-นเค//15//
 คุมะ คุปะการะ สุกัระวิ-น กัณหา/ รัมมะ มัลลยะ ราชะ ระคะ ตัณหา//16//
 คุมะระโร มัณตะ ปิกะนะ มาหา/ สังกะระระ ระเอ สะมะ จะกะ จานา//17//
 จักะ สะหะระ โจจนะ ระระ ภาณ/ สัลโย ตาหิ มะคุระ ะละ จาณ//18//
 ระมุ ภูตริกา เมลิตี มุทะ มาหิ-น/ จะละอิ ลา-งอิ กะเย อะจะระจะ นาทิ-น//19//
 คุ-ระกะมะ กาจะ จะกะคะ เก เจเต/ สุกะมะ ะนุฏะระพะ คุมะเร เตเต//20//
 รัมมะ คุอาเร คุมะระระวะวาเร/ โหตะ นะ อาญา นิณ เพะ-ยสาเร//21//
 สะมะ สุทะ ละแะ-ย คุมะหาวี สะระนา/ คุมะ ระจะกะ ภาณ โภ ระระนา//22//
 อาปะนะ เตจะ สัมพาโร อาพะ-ย/ ตัโน-น โลกะ หะ-งกะ เทน กา-ง เพะ-ย//23//
 ภูตะปัสสา นิกะยะ นะหิ-น อาแะ-ย/ มะหะปัระ จะนะ นามะ สุนาแะ-ย//24//
 นาสะ-ย โรกะ ะระ-ย สะมะปรีรา/ จะปะคะ นิวันตะระ ะนุมะคะ ปีรา//25//
 สังกะยะ เตะ-น ระนุมนะ อุฬาวะ-ย/ มะนะ กะมะมะ ะระจนะ ะยานะ โจลาแะ-ย//26//

สันมะ ประระ รัมมะ ตะปะสวี่ รำจำ/ ตินะ เก้าจจะ สะกะละ ตุมะสำจา//27//
 เอาระ มะโนระตะใจโกอิ ลาแะ-ย/ โสอิ อะมิตะ จัวะนะ พะละ ปาแะ-ย//28//
 จาโร-ง จุกะ ประระตาปะ ตุมหารา/ แท ประระสัททะ จุระกะตะ อัจฉิยารำ//29//
 สำตุ สันตะ เก ตุมะ ระชะวาเร/ อะสุระ นิกันตะนะ รัมมะ คูลาเร//30//
 อัษฎะสิหิธิ เนา-ว นิธิ เก คาคา/ อะสะ มะระ ตินะ จานะเกี มาคา//31//
 รัมมะ ระสายะนะ ตุมพะ เร ปาสา/ สะคา ระโท ระสุปะติ เก คาสา//32//
 ตุมพะเร ภาชะนะ รัมมะ โก ปาแะ-ย/ จันมะมะ จันมะมะ เก คุชะ บิสะราแะ-ย//33//
 อันตะ กาละ ระสุปะระ ประ จาอิ/ จุหา-น จันมะ หะริ-ภัคตะ กะหาอิ//34//
 เอาระ เคาวะตา จิตตะ นะ อะระธอ/ หะนุมะตะ เสอิ สะ-ระปะ สุชะ กะระธอ//35//
 สังกะทะ กะแะ-ย มิแะ-ย สะนะ ปีรา/ โจ สุมิแะ-ย หะนุมะตะ บะละนัร่า//36//
 แะ-ย แะ-ย แะ-ย หะนุมานะ โทส่าอิ/ กริปา กะระหุ กุรุ เคาวะเกี นาอิ//37//
 โจ สะตะ บาระ ปาฐะ กะระ โกออิ/ อญะหิ บันตี มะหา สุชะ โทอิ//38//
 โจ ยะทะ ปะแะ-ย หะนุมานะจะลีส่า/ โทยะ สิทธิ ส่าชี เการีส่า//39//
 ตุละลีส่าสะ สะคา หะริเจรา/ กีแะ-ย นากั หริ คะยะ มะหะ-ง เท รา//40//

ปะวะนะตะนะยะ สังกะทะ หะระนะ,

มังกะละ มุระติ รูปะ/

รัมมะ ละคะนะ ลีตา สะหิตะ,

หริคะยะ บะสะหุ สุระ ภูปะ//

*** ความหมายทศวณต์ บทที่ 12 "ภักติโยก" ***

ข้าแต่องค์พระกฤษณะ พระโอรสแห่งสมเด็จพระเจ้าสุเทพ ท่านได้นำมาซึ่งความปลื้มปีติปราโมทย์
อย่างยิ่งใน สมเด็จพระมารดาตัวก็ ท่านทรงเป็นผู้พิฆาต สองมหาปีศาจร้ายคือ ท้าวกันสะ และท้าว
จาบุร ข้าพ ข้อมิกราบสักการบูชาองค์ท่านพระผู้เป็นยอดพระปมาจารย์ใหญ่องค์แห่งจักรวาล //

ท้าวอรชุนทูลถามว่า :-

ในหมู่ผู้ปฏิบัติบำเพ็ญตน บุคคลผู้เคารพสักการบูชาในองค์ท่าน และบุคคลผู้เคารพสักการบูชา
ในพรหมรูป อันไม่มีเสื่อมสูญ และอันไม่ปรากฏร่าง บุคคลหมู่ใดเป็นโยคีที่เหนือกว่า //1//

พระกฤษณะตรัสตอบว่า :-

บุคคลใดมีจิตตั้งมั่นอยู่ในอาตมา อยู่เป็นนิจ สักการบูชาในอาตมา ประกอบด้วยศรัทธาอย่างยิ่ง
ในอาตมา อาตมาเห็นว่า บุคคลผู้นั้นเป็นโยคแห่งโยคี //2//

สำหรับบุคคลที่สักการบูชาในพรหมอันไม่มีเสื่อมสูญ ซึ่งอยู่เหนือการจำกัดความใด ๆ อันไม่ปรากฏ
ร่าง สิ่งสติดียอยู่ทุกแห่งหน อยู่เหนือความภักติใด ๆ ทั้งสิ้น มีความคงสภาพอยู่เป็นนิจ ไม่มีเปลี่ยนแปลง
ไม่มีการไหวเหวเคลื่อน และมีความเป็นอยู่นิรันดร์ //3//

และปฏิบัติควบคุมการรับสัมผัสของกลุ่มอินทรีย์(ความรู้สึกต่าง ๆ) ของตนให้อยู่ภายใต้บังคับ
มีจิตใจคงที่สม่ำเสมออยู่ในทุกสภาวะการณ์ มีความเอื้ออาทรในทุกข์ สุข สวัสดิภาพของสรรพชีวิตทั้งหลาย
บุคคลเหล่านี้ ย่อมชื่อว่า ถึงอาตมาโดยแท้ //4//

ทางปฏิบัติ(นิ)ย่อมยากลำบากกว่า สำหรับผู้ปฏิบัติซึ่งมีจิตข้องอยู่ในพรหมอันไม่ปรากฏร่าง เพราะ
การปฏิบัติด้วยความมุ่งหมายสู่พรหมอันไม่ปรากฏร่างนั้น เป็นสิ่งยากช้ายากทรมาณ สำหรับผู้ที่ยังสำคัญการยึด
มั่นติดอยู่ในตัวตน //5//

แต่บุคคลที่อุทิศตน ถวายอุทิศการกระทำทุกอย่างในอาตมา มุ่งหมายแต่ในอาตมาอย่างที่สุด ปฏิบัติ
โยคะ ผีกลสมาธิกำหนดเพ่งด้วยใจที่เป็นหนึ่งในอาตมา สักการบูชาในอาตมา //6//

บุคคลเหล่านี้ ซึ่งมีจิตตั้งมั่นในอาตมา โอ ปารตะ(ท้าวอรชุน) ภายในเวลาอันไม่นานเลย อาตมา
จะเป็นผู้ช่วยจุด ให้ชนหลุดพ้นจากทะเลแห่งสังสารวัฏแค้นมฤตยู //7//

ท่านจงวางจิตไว้ในอาตมา จงยังปัญญาให้อาศัยในอาตมา ท่านจักอยู่ในอาตมาโดยแท้ ต่อไป ไม่
ต้องสงสัย //8//

ถ้าแน่น ท่านไม่สามารถตั้งจิตไว้ในอาตมาโดยมั่นคงได้ ท่านจงปฏิบัติบำเพ็ญเพื่อมุ่งหาบรรลู่ในอาตมา
ด้วยโยคะการฝึกปฏิบัติชนะ อนุชย(ท้าวอรชุน) //9//

ถ้าท่านไม่สามารถบำเพ็ญด้วยโยคะการฝึกปฏิบัติด้วยเช่นกัน ก็จงตั้งใจกระทำกรรมเพื่ออาตมาเป็น-
อย่างยิ่ง เนืองนิจบำเพ็ญโดยการกระทำกรรมเพื่ออาตมา ท่านก็จะบรรลู่ได้ //10//

ด้านการทำคังนั้น ท่านก็ไม่อาจบำเพ็ญปฏิบัติได้ กังงอาศัยในอาตมา รวมเป็นหนึ่งเดียวกับ-
อาตมา สละทิ้งซึ่งผลแห่งสรรพกรรม(การกระทำ)ทั้งหลาย แล้วบำเพ็ญการบังคับกับใจตน //11//
ความรู้ย่อมดีเหนือการปฏิบัติ ที่ดีเหนือกว่าความรู้คือการบำเพ็ญสมาธิ ที่ดีเหนือกว่าการบำเพ็ญ
สมาธินั่นคือ การสละละทิ้ง ซึ่งผลของการกระทำทั้งหลาย บุคคลจะเกิดศานติ ความสงบสุขนิรันดร์ ทันที
ที่บำเพ็ญการสละทิ้งนี้ //12//

บุคคลผู้ไม่คิดร้ายต่อสรรพชีวิตทั้งหลาย มีความเป็นมิตรและความกรุณาโดยแท้ ปราศจากการยึดมั่น
ว่าเข็ชของตน ปราศจากการยึดมั่นในตัวของตน บำเพ็ญความเสมอภาคในทุกๆ และสุข และมิให้อภัย
//13//

เป็นผู้มีสันโทษ ปฏิบัติสมาธิอย่างมั่นคงสม่ำเสมอ บำเพ็ญการบังคับใจของตนเอง มีความตั้งใจ
เด็ดเดี่ยวมั่นคง ด้วยใจและปัญญาที่แน่วแน่อยู่ในอาตมา บุคคลผู้จงรักภักดีในอาตมาผู้นั้นย่อมเป็นที่รัก
ของอาตมา //14//

บุคคลผู้ใดไม่มีความเคียดแค้นเพราะเขา และเป็นผู้ที่ตนไม่มีความเคียดแค้นด้วยโลก เป็นผู้
ปลอดจากความปลงใจ ความริษยา ความกลัว ความวิตกกังวล ย่อมเป็นบุคคลอันเป็นที่รักของอาตมา
//15//

บุคคลผู้ใดไม่มีความมุ่งหวัง มีความสะอาดบริสุทธิ์ มีทักษะความชำนาญ วางเฉยเป็นกลาง
ไม่มีความลำเอียง ไม่มีความทุกข์ร้อนในสิ่งใด ๆ และสละทิ้งซึ่งความยึดมั่นผูกพันในการพึ่งพาง
บุคคลผู้ใดที่ศรัทธาในอาตมาผู้นั้น ย่อมเป็นที่รักของอาตมา //16//

บุคคลใด ไม่ยินดี ไม่ยินร้าย ไม่เศร้าโศก ไม่มุ่งปรารถนาในสิ่งใด ๆ สละทิ้งซึ่งความคิดยึด
ในความดีและความไม่ดี บุคคลผู้นั้น ซึ่งมีความจงรักภักดีในอาตมาอย่างยิ่ง ย่อมเป็นที่รักของอาตมา
//17//

บุคคลใดบำเพ็ญความเสมอภาคในหมู่มิตรและศัตรู และในการได้รับเกียรติความนับถือหรือถูกดูหมิ่น
มีความเสมอภาคต่อที่ร้อนและที่หนาว ในทุกข์และในสุข และปลอดจากการติดอยู่ในสิ่งใด ๆ //18//
(บุคคลผู้)บำเพ็ญความเสมอภาคต่อการถูกนิทนาและสรรเสริญ มีความสงบเย็น มีสันโทษไม่ว่า
จะต่อสิ่งใด ไม่คิดที่อยู่ มีจิตใจที่มั่นคง เป็นผู้มีความจงรักภักดีในอาตมาอย่างยิ่ง บุคคลผู้นั้นย่อมเป็นที่
รักของอาตมา //19//

สำหรับบุคคลซึ่งบำเพ็ญเพียรในอมฤตธรรมที่กล่าวมานี้ ด้วยความตั้งมั่นอยู่ในศรัทธา และมีความ
มุ่งหมายเพียงในอาตมาเป็นอย่างยิ่ง บุคคลผู้จงรักภักดีเหล่านี้ คือยอดที่รักของอาตมา //20//

โอม คัต สัต ในอุปนิษของภควัทคีตา พรหมวิทยา โยคศาสตร์ และบทสนทนาระหว่างองค์พระ
ฤๅษเณรยี่เจ้า และท้าวอรชุน สิ้นสุดลง ในอัยยาสีบสองนามว่า "ภักติโยคะ" ดังนี้แล

*** คาถาถวายการสักการะบูชาสมเด็จพระเทพนารายณ์ ***

*** คาถาการสงฆ์ ***

นโม-ส ตวะ นันตา ยะ สะหะ-สระ ฐ-รด คะเย,
สะหะ-สระ ปาตานิ สิโร รุบาทะเว /
สะหะ-สระ นามะ เน ฐุ-ษา ยะ ศาสวะ เต,
สะหะ-สระ โกฏี ชุกะธาริเณ นะมะฮะ //

*** คาถาถวายสายลัญจ์ ***

โอม วุระ เตนะ ดิกษา มาป โนติ ดิกษะชาปโน ติดักขิณาม /
ดักขิณาศรัทธา มาปโนติ ศรัทธะชา สะ-เตย มา-เปยเต //

*** คาถาเจิมดีลัก ***

โอม กุณัฉวาราม สุราธะ-รฆาม นิเตย ปุณฺณาม กะวีริณัม /
อิ-สวะ ริม สะ-ร ะภูตานาม ตามิโส ปะ-หะเย ศรี ยัม //